

همزیستی با قرآن

مؤلف: دکتر اسماء راشد الروینسد | مترجم: اسماعیل عبداللهی

www.kotab.ir

۱۳	پیش‌گفتار.....
۱۵	سرآغاز کتاب
۱۹	رهیافت: راه رسیدن به تدبیر قرآن کریم
۱۹	معنی تدبیر
۱۹	سخن قرآن درباره‌ی تدبیر
۲۴	تدبیر در سنت شریف
۲۶	فضیلت تدبیر و اهمیت آن
۲۹	تدبیر و تلاوت
۳۰	تفاوت میان تدبیر و تفسیر
۳۱	ثمرات تدبیر قرآن کریم و فواید آن
۳۲	شخص را با همه‌ی نشانه‌های خیر و شر آشنا می‌کند.
۳۵	به وجود آمدن ثبات بر دین خدا
۳۶	تحقق صحت اعمال و سپس قبولی آن
۳۶	تحقق یقین که به عمل کردن انگیزه می‌دهد.
۳۸	تحقق یاد و یادآوری که منفعت کوتاه و درازمدت را در پی دارد
۳۹	روش ارزشمند ابن قیم <small>رحمته</small> درباره‌ی استفاده از قرآن

- ۴۰ پاداش معین و نامعین براساس شمار حروف
- ۴۴ چه کسی همدم قرآن است؟
- ۴۵ نشانه‌هایی بر راه تدبیر قرآن کریم
- ۴۶ هدف اصلی قاری تدبیر باشد.
- ۴۶ آمادگی برای تلاوت و مراعات آداب آن
- ۴۷ در نظر گذارن اهمیت فهم و تدبیر
- ۴۷ خواندن قرآن، به سته با تأمل، تدبیر و تفکر در آیات همراه باشد.
- ۴۸ مراجعه به کتب‌های معتمد تفسیر
- ۴۹ شناختن اسباب نزول
- ۵۰ مطالعه‌ی کتاب‌های تفهیم در مورد تدبیر:
- ۵۰ پاک‌سازی درونی از آنچه که قاب از تدبیر بازمی‌دارد.
- ۵۳ فصل اول
- ۵۳ چند سرگذشت از پیامبر ﷺ و سلف صالح در مورد تدبیر در قرآن کریم.
- ۵۵ سرگذشت‌هایی از پیامبر ﷺ و سلف صالح در مورد تدبیر
- ۵۵ من برای شما قرآن بخوانم، در صورتی که قرآن بر شما نازل شده است؟!
- ۵۶ خدایا! اتمم! اتمم!
- ۵۷ صدای آسیاب
- ۵۷ (سوره‌ی) هود و خواهرانش مرا پیر کردند.
- ۵۷ همان‌طور که خداوند خیر داد.
- ۵۷ به خدا سوگند آن را از او قطع نمی‌کنم.
- ۵۸ ابن عباس
- ۵۹ عمر در مقابل قرآن، بسیار مطیع و تسلیم بود.
- ۵۹ با شنیدن یک آیه عمر فاروق بیمار شد!

- ۶۰ عاملة ناصبة
- ۶۱ ﴿ اَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا اَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ ﴾
- ۶۲ عبدالله بن عمر رضی اللہ عنہما
- ۶۳ علی بن الحسین رضی اللہ عنہما
- ۶۴ سرانجام خداوند در حق ما لطف و مرحمت فرمود.
- ۶۴ من به خدایم قرض دادم.
- ۶۵ آمارگیری، سختی
- ۶۵ ترس از مجازات
- ۶۶ ﴿ وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُنَّ ﴾
- ۶۷ پنجمین خلیفه‌ی راشد
- ۶۸ ﴿ وَبَدَا لَهُمْ مِنَ اللّٰهِ مَا لَمْ يَكُوْنُوْا يَتَّبِعُوْنَ ﴾
- ۷۰ ﴿ اَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ اَمْ هُمْ اَلْسِنَةٌ حُرُوفٌ ﴾
- ۷۰ ﴿ وَاِنْ يَنْزَكُوْا اِلَّا وَاْرِدُهَا ﴾
- ۷۰ ﴿ قُوْا اَنْفُسَكُمْ وَاَهْلِيكُمْ نَارًا ﴾
- ۷۱ ﴿ فَمَنْ عَفَا وَاَصْلَحَ فَاجْرُهُ عَلٰى اللّٰهِ ﴾
- ۷۲ با شنیدن یک آیه بر بستر بیماری بلند شد!
- ۷۳ تمیم بن اوس داری
- ۷۳ محمد بن کعب قرظی
- ۷۳ حسن بصری
- ۷۴ مگر قرآن فصاحت را برای کسی باقی گذاشته است؟!۱
- ۷۴ این بیهودگی چیست؟
- ۷۵ رهایی از هر غم و غصه‌ای
- ۷۵ ﴿ وَتَبَلَّوْا الْخَبَارَ كُلَّهَا ﴾

- ۷۵ وسعت آن چه سود آید مرا؟!
- ۷۶ ﴿إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا﴾
- ۷۶ بلی، خدایا!
- ۷۷ ﴿لَا تُخْضَوْنَ﴾
- ۷۷ از خدا بترس!!
- ۷۸ پس جایگاه قرآن در زندگی ما کجا است؟
- ۷۹ فصل دوم
- سرگذشت‌های معاصر ری که اصحاب آن در قرآن کریم تدبیر کرده و از آیاتش پند و اندرز گرفته‌اند.
- ۷۹
- ۸۱ سرگذشت‌های معاصر
- ۸۳ قسمت اول: سرگذشت‌هایی که تحریک‌ها در قرآن را در تفسیر آیات آن بازگو می‌کند.
- ۸۳ ﴿فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ﴾
- ۸۴ ﴿اسْتَوْصُوا بِاللَّهِ وَاصْبِرُوا﴾
- ۸۵ با شیخ ابن جبرین رحمته
- ۸۶ آیاتی که برای کسی که تأمل کند ترسناک می‌باشند.
- ۸۸ ﴿إِذْ يَغْشِيكُمْ النُّعَاسُ أَمَنَّهُ مِثْلَ﴾
- ۸۸ تجربه‌ی یک معلم کودکان
- ۸۹ تجربه‌ی معلم تجوید
- ۹۰ با تدبیر در سوره‌ی عبس راه را شناخت و برنامه‌ریزی کرد!
- ۹۳ هنگامی که فرشته‌ی مرگ به خانه‌ام سرزدا
- ۹۴ نومسلمانی که شعایر الهی را بزرگ می‌دارد.
- ۹۵ جلسه‌ی آباد قرآن در خانه!
- ۹۸ به فراگیری و تفسیر قرآن پرداختن.

- یک تجربه‌ی شخصی ۹۹
- بینشی فراگیر از سوره ۹۹
- تدبیر آنان را دور هم جمع نمود! ۹۹
- چه جایگاه رفیعی! ۱۰۰
- شوق بزرگ قرآن آنان را به یادگیری علم نحو و بلاغت واداشت! ۱۰۲
- اول، خست را تغییر بده!! ۱۰۳
- سه آیه جهت آنان که فته‌های بی‌قاعده صادر می‌کنند ۱۰۴
- آن‌گاه که به عود آمم!! ۱۰۶
- ثابت گردانیدن و پستار داتن از طرف خداوند ۱۰۸
- وعده‌ی خداوند حق است! ۱۰۹
- ﴿ یُصِيبُ بِهِ مَن يَشَاءُ ﴾ ۱۱۰
- ﴿ وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا ﴾ ۱۱۲
- تولدی جدید ۱۱۳
- آسیبی بدیشان نرسید ۱۱۵
- اهل بیم و امید ۱۱۶
- کودکان هم در رابطه با قرآن سرگذشت‌هایی دارند! ۱۱۷
- ﴿ وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَرَتْ ﴾ ۱۱۷
- ﴿ هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا ﴾ ۱۱۸
- ﴿ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ﴾ ۱۱۹
- ﴿ كِتَابًا مَّقْشُورًا ﴾ ۱۲۰
- قسمت دوم: سرگذشت‌هایی که تأملات و مواضعی را با قرآن بازگو می‌کنند ۱۲۱
- زبانم راز بدبختی‌ام است! ۱۲۱
- دختری که با گوش دادن به کلام خداوند توبه نمود ۱۲۲

- ۱۲۳ یک آیه وی را به راه راست بازگردانید!
- ۱۲۵ ﴿وَلِنْ عُدْتُمْ عَدْنَا﴾
- ۱۲۸ ﴿ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ﴾
- ۱۲۹ ﴿وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ﴾
- ۱۳۰ ﴿كَلَّا حَارِقَ أَوْ أَشَدَّ قَسْوَةً﴾
- ۱۳۲ ﴿سَاءَ مَا يَحْكُمُ اللَّهُ وَأَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ﴾
- ۱۳۲ آیات مبارزه طلبی!
- ۱۳۳ اهمیت تیرا!
- ۱۳۳ آیه‌ای که زندگانی را بر سر زمین می‌گذارد!
- ۱۳۴ ﴿وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ﴾
- ۱۳۵ به آنچه او انتخاب و اختیار کرده است، راضی ام.
- ۱۳۵ یک آیه فراموش نشدنی!
- ۱۳۶ ادب والا
- ۱۳۶ تجارت با خداوند
- ۱۳۷ ﴿لَا يُفَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً﴾
- ۱۳۸ ﴿لَوْ تَرَكُوا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ ضِعْفًا خَافُوا عَلَيْهِمْ﴾
- ۱۳۹ افتخار و سربلندی اهل تذکر
- ۱۳۹ ﴿أَلَمْ تَكُنْ مِنْ آيَاتِنَا تَنْذِرًا﴾
- ۱۴۰ ﴿وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ﴾
- ۱۴۰ آیه‌ای که همت‌ها را بالا می‌برد!
- ۱۴۱ خودت را تغییر بده وگرنه تغییر داده می‌شوی!
- ۱۴۲ ﴿وَاللَّفْتِ الْسَاقِ بِالسَّاقِ﴾
- ۱۴۲ ﴿وَأَصْبِرْ نَفْسَكَ﴾

- ۱۴۳..... آیه‌ای که ویژه‌ی تجار است
- ۱۴۳..... چاره‌ی یک درد با یک آیه
- ۱۴۴..... سنگ محک حقیقی
- ۱۴۵..... سوره‌ی یوسف
- ۱۴۵..... با قرآن زندگی‌ام شکوفا شد
- ۱۴۶..... ﴿بَدَأْنَا مِنْ آتَمِّ مَوَاقِعَ الْمَاءِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ﴾
- ۱۴۷..... ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَارْتَقِبُوا يَوْمَ تَأْتِي سُبْحَانَ اللَّهِ رُجُومًا مَدِيدًا تَجِبُوا لِلَّهِ وَاللرَّسُولِ﴾
- ۱۴۸..... ﴿وَلَا تَقْفُ السَّيْرَةَ بِهِ عُلْمٌ﴾
- ۱۴۸..... ترازوی دوستی
- ۱۵۱..... خاتمه
- ۱۵۳..... ضمیمه
- ۱۵۳..... درباره‌ی قرآن کریم چنین گفته‌اند:
- ۱۶۵..... منابع کتاب

پیش گفتار

خدای متعال در قرآن کریم می فرماید: ﴿ كَتَبَ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكًا لِيَذَّبَرُوا أَيَّتَمِهِمْ وَلِيُنذِرَ أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا ﴾ (ص: ۲۹) «این کتاب پر خیر و برکتی است و آن را برای تو فرو فرستاده ایم تا برای آیه هایش تدبیر کنند، و خردمندان پند گیرند.»

پیامبر ﷺ به عبد الله بن مسعود رضی الله عنه فرمود: «إقرأ عليّ، فقال عبد الله ﷺ أقرأ عليك و عليك أنزل؟ قال التبرّك: نعم، فقرأت عليه سور النساء حتى أتيتُ إلى هذه الآية: ﴿ فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ آفَافٍ مِنْهُمْ بِدُجَيْنٍ مُكْتَمٍ ﴾» (نساء: ۴۱)

(نساء: ۴۱)

قال: حسبك الآن، فالتفتُ إليه فإذا عيناه تذبلان». «برای من قرآن بخوان»، گفتم: ای رسول خدا! من برای شما قرآن بخوانم در صورتی که قرآن بر شما نازل شده است؟! فرمود: بلی، و من سوره‌ی نساء را بران پیامبر صلی الله علیه و آله تلاوت کردم تا به این آیه رسیدم که می فرماید: (پس چگونه خواهد بود (حال این) آن گاه که از هر امتی گواهی (از پیغمبران برای گواهی بر قوم خود) بیاوریم و تو را (نیز) عنان) گواهی بر (قوم خود از جمله) اینان بیاوریم؟! آن گاه فرمود: «کافی است»، به طوری که ایشان برگشتم و نگاه کردم، از چشم‌های مبارکش اشک می باریدند.»

پس در دنیا و آخرت هیچ سودمندتر و رهایی بخش‌تر از آن برای بنده نیست که در آیات قرآن تدبیر کند، بسیار در آن بیندیشد و فکرش را بر معانی و مفاهیم آن متمرکز نماید، پیوسته مفاهیم قرآنی شخص را با وعده‌های زیبا به سوی خدا سوق می دهند، با وعیدها از عذاب دردناک می ترسانند، از گمراهی و تاریکی‌های آرا و

نظریات مختلف به راه راست راهنمایی می‌نمایند، از ورود به گمراهی‌ها و بدعت‌ها باز می‌دارند، قرآن حدود حلال و حرام را به او معرفی می‌کند و او را از گذشتن از آن باز می‌دارد تا مبادا به سبب آن در رنج همیشگی گرفتار شود، و هرگاه عزم و اراده‌اش سست و حرکتش کند شود، او را صدا می‌زند که: کاروان به پیش نهفته و راهنما رفته است، پس بشتاب و به آنان محلق شو.^۱

تأثیر قرآن در درون مؤمنان به وسیله‌ی درک معانی آن به وجود می‌آید، نه با نغمه‌سرای به آرزو، و به وسیله‌ی کسانی که آن را تلاوت و به آن عمل می‌کنند به وجود می‌آید؛ نه وسیله‌ی کسانی که آن را به صورت حرفه درآورده و خوب تلاوت می‌کنند، مؤمنان با قرآن، زبانی زمین را به لرزه درآوردند که معانی آن در دل‌هایشان لرزه به وجود آورده شد، و زبانی جهان را به وسیله آن فتح کردند که حقایق آن عقل‌هایشان را فتح کرده بود، و زبانی بر جهان تسلط پیدا کردند که اصول آن بر اخلاق و آرزوهایشان تسلط یافته بود، و فقط به این شیوه و نه به هیچ شیوه‌ای دیگر، مسلمانان می‌توانند تاریخ را به شکل نخستین آن برگردانند.^۲

اگر شیوه‌ی دل‌ربا و معانی زیبای قرآن، این همه تأثیر را در دل دانشمندانی ایجاد کند که نه با عرب و نه با مسلمانان هیچ رابطه‌ای ندارند، پس قوت حماسه‌ی عرب حجاز که عقل را از سرشان می‌ریاید چگونه باشد. رحالی که آیات به زبان زیبای آنان نازل شده است؟!

هرگاه قرآن را می‌شنیدند، ناگهان واکنش‌های وحشتناکی بر زبان‌هایشان چیره می‌شد که گویی در جای خود میخ‌کوب شده بودند. آیا این آیات عبادت‌العاده را محمد ﷺ از خود درمی‌آورد که نه سواد داشت و نه بهره‌ای از دانش؟ نه، این قرآن محال است که از جانب خود محمد ﷺ باشد، و گریزی نیست مگر اعتراف به این‌که خداوند بلندمرتبه‌ی تواناست که آن آیات روشن را بر او فرستاده است!

۱. مدارج السالکین، ابن القیم ج ۱، ص ۴۸۶-۴۸۵.

۲. هکذا علمتني الحياة، مصطفى السباعي، ص ۲۶۷.